

KİTAP TANITIMI

BİLİNÇ VE DİL

Yrd. Doç. Dr. Tamer KUTLUCA
Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Diyarbakır

Kitabın Adı	: Bilinç ve Dil
Kitabın Yazar(ları)	: John R. Searle (Çeviri: Muhittin Macit ve Cüneyt Özpilavcı)
Yayın Yılı	: 2005
Yayınevi ve Yeri	: Litera Yayıncılık İstanbul
Genel Tanıtım	:

Bu çalışmada California Üniversitesi'nde felsefe profesörü olan John R. Searle tarafından yazılan ve orijinal adı "Consciousness and Language" olan ve Muhittin Macit ile Cüneyt Özpilavcı tarafından Türkçe'ye çevirilen "Bilinç ve Dil" adlı kitabın tanımı yapılmıştır. Bu kitap 400 sayfa olup derlenmiş makaleler içermektedir. Kitap 2005 yılında Litera Yayıncılık tarafından yayımlanmıştır.

Bu kitapta 14 adet derlenmiş makale yer almaktadır. İlk üç bölümde "Bilinç Problemi", "Bilinç Bilimsel Olarak Nasıl İncelenir" ve "Bilinç" isimli makalelere yer verilmiştir. Bu makaleler bilinç problemi ile ilgili olup yazarın bilinç hakkındaki düşüncelerinin belli bir gelişim düzeyini bilinç problemleri ile ilgilenmekte olan nörobiyolojideki ilerleme ile birlikte ortaya koymaktadır. İlk makale bir bilinç teorisinin açıklamak zorunda olduğu temel özellikleri sıralayarak bilinç probleminin ne olduğunu belirtmeye çalışmaktadır. İkinci makale bilincin bilimsel bir açıklamasını yaparak kaçınılması gereken bir takım hataları sıralamaktadır. Üçüncü makale ise günümüz nörobiyolojisinin bilinci açıklama projesinin bazı yönlerini değerlendirmektedir.

Dördüncü bölümde "Hayvan Zihinleri" isimli makale yer almaktadır. Bu makalede hayvanların insanlar gibi ağrı ve haz kadar bilinç inançlar ve arzularla birlikte bir zihne sahip oldukları fakat bir dile sahip olmadıkları için zihinsel içeriklerinin kısıtlı olduğu açıklanmaktadır.

Beşinci ve altıncı bölümlerde “Niyetlilik ve Doğadaki Yeri” ile “Kolektif Niyetler ve Eylemler” makaleleri verilmektedir. “Kolektif Niyetler ve Eylemler” isimli makalede niyetliliğin tanımını “düşünüyorum” “inaniyorum” ve niyet ediyorum” şeklindeki bireysel durumlardan “düşünüyoruz” “inaniyoruz” ve niyet ediyoruz” gibi toplu durumlara genişletmektedir. Bu makale hem toplu niyetliliğin indirgenemezliğini hem de bedenimi toplu bir etkinlik için hareket ettirdiğim durumlarda bile bedenimi hareket ettiren şeyin zorunlu olarak bireysel niyetlilik olacağı gerçeğini kabul ederek bu ilişkileri açıklamaya çalışmaktadır.

Yedinci ve sekizinci bölümlerde “Bilişin Açıklaması” ile “Sosyal Bilimlerde Niyetselci Açıklamalar” makaleleri verilmektedir. “Bilişin Açıklaması” isimli makalede düşündüğüm şeyin gelişmiş bir bilişsel bilimin kullanılabileceği doğru bir açıklama aygıtı olduğunu ayrıntılarıyla birlikte açıklamaktadır. “Sosyal Bilimlerde Niyetselci Açıklamalar” adlı makalede de genel zihin yaklaşımının sosyal bilimlerde açıklama problemine deneyci ve yorumcu yaklaşımlar arasındaki geleneksel tartışmalar için imaları açıklanmaktadır.

Dokuzuncu ve onuncu bölümlerde “Söz Edimler Teorisindeki Bireysel Niyetlilik ve Sosyal Görüngüler” ile “İcra Ediciler Nasıl İşler” makaleleri verilmektedir. Bu makaleler yazarın söz edimleri üzerinde önceden yapmış olduğu çalışmalarını zihin felsefesi hakkındaki araştırmalarının ışığında genişletme amacındadır. “İcra Ediciler Nasıl İşler” isimli makalede bütün söz edimleri konusunun asıl olarak gündeme gelmesini sağlayan fakat yeterince açıklaması yapılmamış bir görüngüyü açıklamaya teşebbüs etmektedir. Burada icra edici sözcelemelerin ilk olarak ortaya çıkışı açıklanmaya çalışılmıştır. Onuncu bölümde Konuşma adlı makale yazarın söz edimleri açıklamasının iki ya da daha fazla kişiyi kapsayacak şekilde ve daha geniş söylem alanlarına, konuşmalara doğru genişletme imkânı hakkındadır.

Kitabın son üç bölümünde “Analitik Felsefe ve Zihinsel Görüngüler”, “Belirsizlik, Deneycilik ve Birinci Şahıs” ve “Kurallar ve Niyetlilik Hakkında Şüphelilik” isimli çalışmalar yer almaktadır. “Analitik Felsefe ve Zihinsel Görüngüler” isimli makale çoğu analitik felsefecinin zihinsel görüngüleri, naif bir yorumlamayla reddetmek zorunda kaldığı şeklindeki kafa karıştırıcı eğilimin açıklamasını yapmaya ve üstesinden gelmeye çalışmaktadır. Diğer iki makalede ise hem söz edimleri teorisinde hem de niyetlilik teorisinde bir zihinsel gerçekçilik formu olduğu sanılmaktadır. Ancak son bölümde yer alan çalışma daha önceden hiç yayınlanmadığı yazar tarafından belirtilirken, bu kitabın bağlamında yayınlanmamış tek makale olsa da, bu kitabın bağlamına uyumlu olduğundan yazar tarafından eklenmiştir.